

Förorenade områden - vem har ansvaret?

Ofta upptäcks förorenade områden när man bygger, river eller utför plan- eller gräv- arbeten. Om en förorening upptäcks på en fastighet är det fastighetsägarens eller verksamhetsutövarens skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten.

Ansvar

Den som har orsakat föroreningen är i första hand ansvarig för efterbehandling. Ansvaret kan delas solidariskt mellan flera verksamhetsutövare och fastighetsägare. Finns ingen ansvarig är fastighetsägare eller den som utfört åtgärd i förorenat område ansvarig.

Vilka uppgifter ska lämnas till tillsynsmyndigheten?

När arbete ska göras inom ett förorenat område ska detta anmälas till miljöförvaltningen. Anmälan ska lämnas in i god tid, minst 6 veckor, innan verksamheten startar. Miljöförvaltningen anser att en konsult med dokumenterad kunskap inom ämnesområdet ska anlitas när utredningar/undersökningar ska göras. Se även faktabladet Miljöteknisk markundersökning.

Anmälan, ska undertecknas av den ansvariga och innehålla följande uppgifter:

- Fastighetsbeteckning och gatuadress.
- Situationsplan över området, där det förorenade området är markerat.
- Ansvarig verksamhetsutövare och fastighetsägare (lagfaren och taxerad) samt respektive organisationsnummer.
- Anmälare samt kontaktperson.
- Miljökontrollant. Bör vara oberoende av beställare och entreprenör.
- Fastighetens historiska bakgrund, t ex tidigare verksamheter.

- Typ av förorening, om det går att avgöra.
- Risker med föroreningen ur hälso- och miljösynpunkt.
- Planerad markanvändning och åtgärds- mål.
- Dagvattenbrunnar och recipienter i området och dess närhet.
- Planerade skyddsåtgärder, t ex hantering av länshållningsvatten, akutplatta, pressenning för täckning osv.
- Typ av sanerings- eller markarbete som ska utföras.
- Uppskattade volymer av förorenade massor, om det går att avgöra.
- Beskrivning av efterkontroll med laboratorieanalyser och dokumentation av sanerings- eller markarbetet.
- Godkänd transportör med tillstånd för transport av avfall respektive farligt avfall (inkl auktorisation). Ange organisationsnummer.
- Avfallsmottagare. Kontrollera att mottagaren har de tillstånd som krävs!

Tillsynsmyndighetens uppgift

Vad händer när en anmälan lämnats in till miljöförvaltningen? I nästan samtliga fall svarar vi med råd, upplysningar eller förelägganden där vi anger vilka försiktighetsåtgärder som ska användas samt om ytterligare upplysningar, undersökningar eller provtagningar kan behövas. Miljöförvaltningen granskar mål för efterbehandlingen tillsammans med ansvarig verksamhetsutövare eller fastighetsägare. Det vill säga vad ska en efterbehandling åstadkomma, till vilka nivåer ska en sanering ske och vad finns det för risker med föroreningen? Kan en behandling ske på plats eller behöver det förorenade materialet transporteras bort från fastigheten?

Tänk på att utredningar/undersökningar tar tid, det är därför viktigt med god framförhållning inför arbeten i förorenade områden. Det är också viktigt att ha en masshanteringsplan. Om massor behöver mellanlagras är detta också anmälnings- eller tillståndspliktigt.

Slutrapportering

När arbetet anses vara avslutat ska en slutrapport lämnas till miljöförvaltningen. I denna redovisas vad efterbehandlingen gett för resultat och att efterbehandlingsmål uppnåtts. Resultat från slutprover i schakt osv ska redovisas. Det ska klart och tydligt framgå var allt material som förts bort från fastigheten slutligt omhändertagits. Kvitton ska bifogas från behörig transportör samt slutligt omhändertagande.

Miljöförvaltningen avslutar ärendet med att lämna en slutlig bedömning av hur efterbehandlingen genomförts. I vissa fall kan ett nytt föreläggande utfärdas för att få en inskrift i fastighetsboken om det anses nödvändigt.

Debitering

För den tid miljöförvaltningen lägger ner på att handlägga ärendet debiterar vi enligt timtaxa fastställd av kommunfullmäktige. Timtaxan är för närvarande 900 kronor per timma.

Mer information

Miljöförvaltningens faktablad Miljöteknisk markundersökning (faktablad nr 73) och Tjärasfalt (faktablad nr 135).

Förorenade områden i Göteborg. Komplette-ringar av riktlinjer i Översiktsplan för Göteborg. Antagen av kommunfullmäktige 23 februari 2006 (finns under Nämndhandlingar på www.goteborg.se)

Verksamheter som orsakar miljöskador – Förorenade områden

Med föroreningskada avses en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (miljöbalken 10 kap. 1 §). Om föroreningen av mark utgör en betydande risk för människors hälsa, vattenområden eller biologiska mångfalden definieras miljöskadan som allvarlig.

Underrättelse

Enligt miljöbalkens 10 kap 11, 13 §§ ska fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön eller om allvarlig miljöskada

uppstått. Detta gäller även om området tidigare har ansetts vara förorenat.

Anmälan

Det är förbjudet att utföra efterbehandlingsåtgärder i ett förorenat område utan anmälan till tillsynsmyndigheten om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och där denna risk inte bedöms som ringa (28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälso-skydd).

Enligt förordningen ovan kan anmälan eller tillstånd krävas vid efterbehandling eller omhändertagande av förorenade massor.

